

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ГУМАНІТАРНИЙ ВІСНИК

ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ПЕДАГОГІКА
ПСИХОЛОГІЯ
ФІЛОСОФІЯ

ВИПУСК 36

ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ - 2015

THE MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

THE JOURNAL OF HUMANITIES

STATE HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT
«PEREYASLAV-KHMELNYTSKYI STATE
PEDAGOGICAL UNIVERSITY
NAMED AFTER HRYHORIY SKOVORODA»

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

PEDAGOGY
PSYCHOLOGY
PHILOSOPHY

EDITION 36

PEREYASLAV-KHMELNYTSKYI - 2015

ББК 74.58

Г 94

Гуманітарний Вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»: збірник наукових праць. - Переяслав-Хмельницький, 2015. - Вип. 36. - 293 с.

Збірник наукових праць засновано у 2000 році.

Засновник:

Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди.

Свідцтво про державну реєстрацію кв №16427-4899р від 20. 01. 2010 року.

Збірник затверджено постановою президії ВАК України
з психологічних та філософських наук від 14.04.2010 №1-05/3,
педагогічних наук від 06.10.2010 №3-05/6.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

КОЦУР В. П., доктор історичних наук, професор, дійсний член НАПН України.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ПЕДАГОГІКА: АНДЕРСОНЕ Р., доктор педагогічних наук, професор (Латвія);
ВАШУЛЕНКО М. С., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України;
ВОЛКОВ Л. В., доктор педагогічних наук, професор; ДОБРОСКОК І. І., доктор педагогічних наук,
професор; ТОКМАНЬ Г. Л., доктор педагогічних наук, професор; ШАПРАН О. І., доктор
педагогічних наук, професор.

ПСИХОЛОГІЯ: БУЛАХ І. С., доктор психологічних наук, професор; КОРНІЯКА О. М.,
доктор психологічних наук, професор; КАЛМИКОВА Л. О., доктор психологічних наук, професор;
КУЗЬМЕНКО В. У., доктор психологічних наук, професор; МАНОХА І. П., доктор психологічних
наук, професор; МІРСКИ А., доктор філософії (Польща); ТАТЕНКО В. О., доктор психологічних наук,
професор, член-кореспондент НАПН України.

ФІЛОСОФІЯ: АНДРУЩЕНКО В. П., доктор філософських наук, професор, дійсний член
НАПН України, член-кореспондент НАН України; БАЗАЛУК О. О., доктор філософських наук,
доцент; КІНЦАНС В., доктор філософії, професор (Латвія), КОЦУР Н. І., доктор історичних наук,
професор; РИК С. М., кандидат філософських наук, доцент (заступник головного редактора);
СТАДНИК М. М., доктор філософських наук, професор; СТОГНІЙ І. П., доктор філософських наук,
професор; ЯРОШОВЕЦЬ В. І., доктор філософських наук, професор; КОЖУХОВСЬКА Л. П.,
кандидат педагогічних наук, доцент (відповідальний секретар).

РЕЦЕНЗЕНТИ: КОДЛЮК Я. П., доктор педагогічних наук, професор; СЕМИЧЕНКО В. А.,
доктор психологічних наук, професор; МАРЧУК М. Г., доктор філософських наук, професор.

*Рекомендовано вченою радою ДНВЗ Переяслав-Хмельницького державного педагогічного
університету імені Григорія Сковороди (протокол № 7 від 15 березня 2015р.)*

*ЗА ЗМІСТ, АВТОРСЬКУ ПОЗИЦІЮ ТА ДОСТОВІРНІСТЬ НАВЕДЕНИХ У СТАТТЯХ ФАКТІВ,
ЦИТУВАНЬ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕСУТЬ АВТОРИ.*

ISBN 978-617-7009-28-2

ISSN 2308-5126

ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ДПУ
ІМЕНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ, 2015.

BBK 74.58

G 94

The journal of humanities of the SHEE «Pereyaslav-Khmelnytskyi State Pedagogical University named after Hryhoriy Skovoroda» : collection of scientific works. - Pereyaslav-Khmelnytsky, 2015. - Eri. 36. - 293 p.

Collection of scientific works was founded in 2000.

Founders:

Pereyaslav-Khmelnytskyi State Pedagogical University named after Hryhoriy Skovoroda

State registration certificate KB №16427-4899p from April 20. 01. 2010.

The collection was approved by resolution of the presidium of HAC of Ukraine in psychological and philosophic sciences from 14.04.2010 №1-05/3, pedagogical sciences from 06.10.2010 №3-05/6.

CHIEF EDITOR:

KOTSUR V. P., Doctor of History, Professor, Member of the NAPS of Ukraine.

EDITORIAL BOARD:

PEDAGOGY: ANDERSONE R., Doctor of Pedagogy, Professor (Latvia); VASHULENKO M. S., Doctor of Pedagogy, Professor, Member of the NAPS of Ukraine; VOLKOV L. V., Doctor of Pedagogy, Professor; DOBROSKOK I. I., Doctor of Pedagogy, Professor; TOKMAN H. L., Doctor of Pedagogy, Professor; SHAPRAN O. I., Doctor of Pedagogy, Professor; CHERVOVA A. O., Doctor of Pedagogy, Professor of Shuya State Pedagogical University (Russia).

PSYCHOLOGY: BULAKH I. S., Doctor of Psychology, Professor; KORNIYAKA O. M., Doctor of Psychology, Professor; KALMYKOVA L. O., Doctor of Psychology, Professor; KUZMENKO V. U., Doctor of Psychology, Professor; MANOHA I. P., Doctor of Psychology, Professor; NOVIKOVA G. P., Doctor of Psychology, Professor, the Chief Scientific Worker of the Institute of Innovational Activity in Education of RAE (Russian Federation); MIRSKI A., Ph. D. in Psychology (Poland); TATENKO V. A., Doctor of Psychology, Professor, Associate Member of the NAPS of Ukraine.

PHILOSOPHY: ANDRUSCHENKO V. P., Doctor of Philosophy, Professor, Member of the NAPS of Ukraine, Member of the National Academy of Sciences of Ukraine; BAZALUK O. O., Doctor of Philosophy, Associate Professor; KINTSANS V. P., Doctor of Philosophy, Professor (Latvia); KOTSUR N. I., Doctor of History, Professor; RYK S. M., Ph. D., Associate Professor (Deputy Editor); STADNYK M. M., Doctor of Philosophy, Professor; STOHNİY I. P., Doctor of Philosophy, Professor; YAROSHOVETS V. I., Doctor of Philosophy, Professor; KOZHUKHOVSKA L. P., Ph. D. of Pedagogy, Associate Professor (Executive Secretary).

REVIEWERS: KODLIUK Y. P., Doctor of Pedagogy, Professor; SEMYCHENKO V. A., Doctor of Psychology, Professor; MARCHUK N. H., Doctor of Philosophy, Professor.

Recommended by the Academic Council of the SHEE «Pereyaslav-Khmelnytskyi State Pedagogical University named after Hryhoriy Skovoroda» (proceedings № 7 from March 15, 2015)

AUTHORS ARE RESPONSIBLE FOR THE CONTENT, AUTHOR'S POSITION, ACCURACY OF FACTS AND QUOTES SET OUT IN THE ARTICLE.

ISBN 978-617-7009-28-2

ISSN 2308-5126

PEREYASLAV-KHMEЛNYTSKYI SPU
NAMED AFTER HRYHORIY SKOVORODA, 2015.

РОЛЬОВА ГРА «REPLACEMENT PERFORMANCE» ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

У статті розглянуто переваги інтерактивного навчання. На прикладі рольової гри «Replacement Performance» проаналізовано значення застосування методів інтерактивного навчання для розвитку іноземної комунікативної компетенції на заняттях зі студентами ВНЗ. Виконання індивідом комунікативного завдання по типу «реального життя» базується на повсякденній діяльності і передбачає застосування знань про світ, наявність життєвого досвіду, соціокультурних і міжкультурних знань, тобто загальних компетенцій. Досліджено, що під час проведення рольової гри відбувається активізація лексичного і граматичного матеріалу, використовуються такі види комунікативної діяльності, як аудіювання і діалогічне мовлення. Створення творчої комфортної атмосфери на занятті з використанням рольової гри стимулює навчальний процес, позитивно впливає на активність студентів, сприяє успішному формуванню комунікативної компетенції. Автором описано етапи рольової гри; висвітлено низку методичних рекомендацій щодо її підготовки і проведення.

Ключові слова: рольова гра, комунікативні компетенції, інтерактивне навчання, діалог, студенти ВНЗ.

В статье рассмотрено преимущества интерактивного обучения. На примере ролевой игры «Replacement Performance» проанализировано значение применения методов интерактивного обучения для развития иноязычной коммуникативной компетенции на занятиях со студентами вузов. Выполнение индивидом коммуникативного задания по типу «реальной жизни» базируется на повседневной деятельности и предусматривает применение знаний о мире, наличие жизненного опыта, социокультурных и межкультурных знаний, то есть общих компетенций. Доказано, что во время проведения ролевой игры происходит активизация лексического и грамматического материала, используются такие виды коммуникативной деятельности, как аудирование и диалогическое говорение. Создание творческой комфортной атмосферы на занятиях с использованием ролевой игры стимулирует учебный процесс, положительно влияет на активность студентов, способствует успешному формированию коммуникативной компетентности. Автором описаны этапы ролевой игры, даны методические рекомендации по ее подготовке и проведению.

Ключевые слова: ролевая игра, интерактивное обучение, коммуникативные компетенции, диалог, студент вузов.

This article is aimed at describing interactive teaching advantages. The example of the «Replacement Performance» role-play is analysed the meaning of using the interactive methods of studying for developing foreign communicative competence at the classes with the students. To do the communicative task by person such as «real life» is base on every day activity and provide the use of knowledge about world, having self-experience, socioculture and intercultural knowledge, the general competences. Its proved that during the role game provides the activization of lexical and grammar material, used such types of communicative activities as listening and speaking. Making the comfort atmpere at the class with using role game stimulates the education process, has a positive influence on the students' activity, assists to form the successful communicative competence.

Depending on how the replacement character role is performed and what the character says, the scene can advance in different directions. It becomes a type of improvisation for the foreign language learners. Students have to respond to on-the-spot changes in the dialogue. Such interactive activity becomes a great practice both in problem solving skills in general and in choosing appropriate, specific language that can be applied in real-life situations. It is important for the teacher to predict students' grammar and lexical mistakes and to train some grammar structures especially interrogative sentences beforehand. The benefits of using role-plays are mentioned: getting less talkative students to speak in class, improving communicative competence and fluency, promoting interactive cooperative

Pedagogics

learning and team work. The article focuses on the importance of this activity in the development of students' foreign language communicative competence. Several examples of real life situations for the «Replacement Performance» role-play are provided. Educational, upbringing and methodical significance of this role-play are emphasized. The further research perspectives are outlined.

Key words: role play, communicative competence, interactive teaching, higher school students, dialogue.

Постановка проблеми. Терміни «інтерактивне навчання», «інтерактивні методи навчання» останнім часом широко вживаються у наукових статтях, у навчальних посібниках, працях з педагогіки та методики викладання іноземних мов вітчизняними і зарубіжними науковцями та педагогами. Інтерактивне навчання, як правило, розглядається, як спілкування і кооперація рівноправних учасників процесу [Пометун, 2004]. Інтерактивне навчання - це спосіб пізнання, коли відбувається процес обміну інформацією, всі учасники освітнього процесу взаємодіють один з одним, разом вирішують проблеми, моделюють ситуації, оцінюють поведінку співрозмовників, корегують власну. Основним принципом інтерактивного навчання вважають діалогічну взаємодію, активно-рольову та тренінгову організацію навчання [Панина, 2008: с. 10]. При інтерактивному навчанні завжди відбувається зміна режимів діяльності: рольові ігри, дискусії, робота в малих групах, міні-лекції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У своїх працях науковці висвітлюють різні аспекти інтерактивного навчання: проблеми активізації навчання (С. Ніколаєва, Т. Шамова, Г. Щукіна), сутність інтерактивного навчання (В. Гаргай, М. Кларін), педагогічну ефективність інтерактивного навчання (С. Белова, Є. Коротаєва), методику застосування інтерактивних методів навчання (О. Близнюк, В. Бухбіндер, Г. Китайгородська, Л. Панова, Л. Пироженко, О. Пометун), застосування інтерактивного навчання в освіті дорослих (С. Вершловський, С. Змеєв). Учителі загальноосвітніх навчальних закладів поширюють свій власний досвід застосування інтерактивних методів навчання. Так, ефективність рольової гри на заняттях з іноземної мови розглядають у своїх наукових працях В. Блакитна, Т. Олійник, Т. Колісниченко.

У сучасних умовах інформаційно-технологічного прогресу «інтерактивне навчання» пов'язують частіше з інформаційними технологіями, дистанційним навчанням, із використанням ресурсів інтернету, електронних підручників, з навчанням в режимі «он-лайн» [Dagarin, 2004]. Проте найбільш уживаним, особистісно орієнтованим методом інтерактивного навчання при вивченні іноземних мов, що стимулює цей процес, залишається рольова гра. Рольові ігри широко застосовуються викладачами іноземних мов під час аудиторних занять зі студентами мовних ВНЗ, як засіб формування комунікативної компетенції. Розвиток комунікативних компетенцій, іншими словами, формування

іншомовних мовленнєвих умінь і навичок, відбувається шляхом здійснення студентом іншомовної мовленнєвої діяльності. Створення на заняттях уявлених і реальних життєвих ситуацій спілкування є важливим активним методом, яким користуються викладачі іноземних мов.

Виконання індивідом комунікативного завдання по типу «реального життя» базується на повсякденній діяльності і передбачає застосування знань про світ і життєвий досвід, соціокультурні і міжкультурні знання, тобто загальних компетенцій. Спілкування є невід'ємною частиною таких завдань, виконуючи їх, учасники здійснюють дії інтеракції, продукції, рецепції чи медіації або їх комбінації [Загальноєвропейські рекомендації..., 2003: с. 157]. Рольова гра, як вид комунікативного завдання є інтерактивним видом комунікації, тобто учасники гри по черзі і декілька разів виступають мовцями та слухачами з одним або декількома співрозмовниками. Упродовж рольової гри під час інтеракції учасники поряд із загальними компетенціями постійно застосовують комунікативні мовленнєві компетенції (лінгвістичні, соціолінгвістичні і прагматичні) [Загальноєвропейські рекомендації..., 2003: с. 108].

Мета написання статті. З огляду на вищевикладене метою цієї статті є аналіз сутності та ефективності однієї із рольових ігор «Replacement Performance» на заняттях з іноземної мови зі студентами мовних спеціальностей ВНЗ.

Для досягнення мети було поставлено такі завдання:

- розглянути сутність рольової гри «Replacement Performance»;
- описати поетапність її підготовки та втілення;
- навести орієнтовні зразки ситуацій, у яких можна провести цю гру;
- визначити ефективність використаного методу навчання та його

виховне значення.

Виклад основного матеріалу. Рольова гра «Replacement Performance» почала набувати популярності у зарубіжній практиці викладання іноземних мов [Snarski, 2007]. Зауважимо, що назва рольової гри «Replacement Performance» не має у вітчизняному науковому просторі відповідного перекладу, тому ми збережемо її назву англійською мовою. Сутність цього методу полягає у тому, що один з учасників гри виконує роль «провокатора», намагаючись змінити сюжетну лінію рольової гри. Застосовувати рольову гру «Replacement Performance» на заняттях з іноземної мови можливо лише після проведення викладачем підготовчого етапу.

Насамперед, викладач пропонує студентам паралельної групи взяти участь у підготовці навчально-методичного забезпечення гри. Студенти під керівництвом викладача та за умови наявності в них достатнього рівня мовленнєвої підготовки укладають діалог, базуючись на реальній ситуації; далі вони готуються до відтворення діалогу (певні декорації, певні артефакти тощо) у наближених до реальності умовах, драматизують діалог

Pedagogics

і знімають відеосюжет тривалістю не більше 10 хвилин. Така навчальна діяльність мотивує й одночасно виховує почуття відповідальності у студентів-учасників підготовчого етапу. Адже вони усвідомлюють, що студенти іншої групи будуть навчатися використовуючи їхній доробок.

На занятті студенти іншої групи переглядають підготовлений відео сюжет. Перед переглядом викладач пояснив завдання зіграти ролі учасників сюжету і точно відтворити почутий діалог. Викладач інформує студентів, що один з учасників рольової гри, «провокатор», буде виконувати свою роль не точно, у діалог вставляти власні репліки, намагаючись змінити сюжетну лінію.

Перегляд відеосюжету, у якому ролі виконують такі ж самі студенти, зазвичай, справляє сильне емоційне враження на глядачів, мотивує і дає поштовх до здійснення комунікаційної діяльності навіть пасивним і мовчазним студентам. Після перегляду відеосюжету студенти відтворюють відзнятий діалог. «Провокатор» починає діяти. Він стає найактивнішим учасником рольової гри. «Провокатором» може стати будь-хто із присутніх. Залежно від соціального досвіду, креативних ідей «провокатора» сюжетна лінія гри може критично змінитися. Через таку поведінку «провокатора» інші учасники рольової гри змушені також відходити від запропонованого у відео сюжеті діалогу, реагуючи на його репліки, діяти і мислити спонтанно і креативно. Учасники вимушені орієнтуватися і продовжувати спілкування, користуючись своїми мовними знаннями і наявними мовленнєвими вміннями, імпровізувати в межах заданої ситуації. Отже, відбувається спільна командна діяльність, коли можна експериментувати, реалізувати себе, самостверджуватися, самопізнавати себе, але й одночасно взаємодіяти з іншими учасниками рольової гри. Обов'язковою умовою для всіх учасників є дотримуватися сюжетної лінії.

Викладачу слід пам'ятати, що учасники гри є особистостями зі своїми власними почуттями, емоціями, думками, переконаннями, потребами. Ось чому в одній і тій самій життєвій ситуації кожна окрема людина діє, висловлює свої думки, демонструє переживання й емоції, одним словом, спілкується по-різному. Рівень мовних і мовленнєвих знань і умінь, який також різниться, впливає на поведінку учасника спілкування. До речі, після перегляду відео сюжету можливо організувати і провести декілька варіантів рольової гри «Replacement Performance» за одним і тим самим сюжетом.

Звичайно, існують певні правила організації рольової гри. Перш за все, необхідно обирати життєві ситуації, які виникають у реальному житті. Тема сюжетного діалогу рольової гри «Replacement Performance» повинна співпадати з темою заняття. По-друге, мовний матеріал, який буде задіяний, має відповідати рівню знань і вмінь студентів. По-третє, проводити рольову гру «Replacement Performance», метою якої є розвиток

комунікативної компетенції студентів, слід на одному із заключних занять з теми. По-четверте, сам сюжет рольової гри повинен мотивувати студентів, викликати зацікавленість і бажання взяти участь у такій діяльності.

Ситуації повинні бути небагатослівні і водночас створювати простір для уяви.

Наведемо декілька прикладів життєвих ситуацій для рольової гри «Replacement Performance» згідно з тематикою, яку опановують студенти першого курсу мовних ВНЗ:

1. A student not having done his homework and thinking over different excuses (Students' Life).

2. A small girl crying because she has lost her way home (There is no Place like Home).

3. Someone in the bus realizing that he has left his wallet at home (Using Public Transport).

4. A husband refusing to do his household chore because of the important football match (Household Chores).

5. A traveller having lost his passport being abroad (On the Move).

6. A young lady asking the waiter to change the dish, because she hasn't ordered it (Meals and Cooking).

Під час проведення рольових ігор завжди відбувається активізація лексичного і граматичного матеріалу, використовуються такі види комунікативної діяльності, як аудіювання і діалогічне мовлення. Така діяльність орієнтує учасників на планування особистої мовленнєвої поведінки й прогнозування поведінки співрозмовників. Учасники рольової гри під час спілкування демонструють уміння висловлювати свою думку, аргументувати власне бачення ситуації, уміння висловлювати згоду чи незгоду з точкою зору своїх співрозмовників, уміння ввічливо заперечувати і переривати діалог співрозмовників.

Сам викладач під час рольової гри виконує роль спостерігача, але протягом усього процесу здійснює контроль, не перебиваючи учасників гри. Таке заняття слід проводити в доброзичливій атмосфері співпраці всіх учасників навчального процесу.

Звичайно, учасники рольової гри роблять помилки (граматичні, лексичні, фонетичні). Однак викладачу не варто зупиняти гру, виправляючи їх. Проте, після проведення рольової гри необхідно провести аналіз помилок. Спочатку потрібно вказати на вдалі моменти рольової гри, лише після цього обговорити недоліки, провести роботу над помилками, запропонувати зробити декілька корективних вправ усно, на дошці чи в зошитах.

Важливо, щоб викладач міг передбачити можливі мовленнєві помилки студентів і з метою попередження типових помилок попрацювати

Pedagogics

перед рольовою грою з лексичними одиницями, граматичними структурами, особливо з питальними реченнями.

Виховне значення застосування інтерактивної рольової гри «Replacement Performance» на занятті з іноземної мови важко переоцінити. У студентів виховується почуття взаємодопомоги, дисциплінованість, самоорганізованість, спостережливість, відповідальність за свої дії і слова, уміння відстоювати власну точку зору, а також координувати свої дії з іншими співрозмовниками. Завдяки проведенню рольових ігор руйнуються психологічні бар'єри між членами колективу, між студентами і викладачем, покращується психологічна атмосфера у групі. Створення творчої комфортної атмосфери на занятті з використанням рольової гри стимулює навчальний процес, позитивно впливає на активність студентів, сприяє успішному формуванню комунікативної компетенції.

Ефективність заняття забезпечується активним уключенням усіх студентів групи у навчальний процес. Кожен учасник інтерактивного навчання стає успішним, робить внесок у роботу команди, а процес навчання стає більш усвідомленим і захоплюючим.

Висновки. Усе вищевикладене дає підстави зробити висновок, що застосування інтерактивних методів у навчальному процесі, зокрема рольової гри «Replacement Performance», дозволяє інтенсифікувати розвиток іншомовних комунікативних компетенцій студентів. Організація і проведення рольової гри «Replacement Performance» сприяє кращому взаєморозумінню з іншими учасниками гри, критичному аналізу, поясненню своїх дій, а також усвідомленню і засвоєнню студентами правил і способів іншомовного спілкування. Застосування рольових ігор у навчально-виховному процесі розвивають увагу і пам'ять студентів. Через участь у рольовій грі, яка одночасно є і розважальною, і навчальною діяльністю, схожою на міні-виставу у театрі, формуються комунікативні компетенції студентів. Усне мовлення студентів стає аргументованим, більш змістовним, наближеним до реалій життя. У цілому підвищується якість діалогічного мовлення студентів.

Перспективами подальших наукових розвідок може бути укладання методичних рекомендацій з проведення проаналізованої у статті рольової гри, а також аналіз інших інтерактивних методів навчання іншомовним комунікативним компетенціям.

ЛІТЕРАТУРА

- Загальноєвропейські Рекомендації...*, 2003 - Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [ред. С. Ю. Ніколаєва]. - К. : Ленвіт, 2003. - 273 с.
- Панина, 2008* - Панина Т. С. Современные способы активизации обучения : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Т. С. Панина, Л. Н. Вавилова. - М. : Издательский центр «Академия», 2008. - 176 с.
- Пометун, 2004* - Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посібн. / О. І. Пометун, Л. В. Пирожено; за ред. О. І. Пометун. - К. : Видавництво А.С.К., 2004. - 192 с.

- Dagarin, 2004* - Dagarin M. Classroom Interaction and Communication Strategies in Learning English as a Foreign Language / M. Dagarin // English Language Overseas Perspectives and Enquires: Studies in the English Language and Literature in Slovenia. - 2004. - Vol. 1. - Ljubljana. - P. 1-2.
- Snarski, 2007* - Snarski M. Using Replacement Performance Role - Games in the Language Classroom / M. Snarski // English Teaching Forum. - 2007. - Vol.45. - P. 2-9.

REFERENCES

- Zahalnoievropeiski Rekomendatsii, 2003* - Zahalnoievropeiski rekomendatsii z movnoi osvity : vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia / [red. S. Iu. Nikolaieva]. - K. : Lenvit, 2003. - 273 s.
- Panyina, 2008* - Panyina T.S. Sovremennbie sposobbi aktyvyzatsyy obucheniia : ucheb. posobyie dlia stud.vysssh.ucheb. zavedenyi / T. S. Panyina, L. N. Vavlylova. - M. : Yzdatelskyi tsentr «Akademyia», 2008. - 176 s.
- Pometun, 2004* - Suchasnyi urok. Interaktyvni tekhnolohii navchannia : nauk.-metod. posibn. / O. I. Pometun, L. V. Pyrozhenko; za red. O. I. Pometun. - K. : Vydavnytstvo A.S.K., 2004. - 192 s.
- Dagarin, 2004* - Dagarin M. Classroom Interaction and Communication Strategies in Learning English as a Foreign Language / M. Dagarin // English Language Overseas Perspectives and Enquires : Studies in the English Language and Literature in Slovenia. - 2004. - Vol. 1. - Ljubljana. - P. 1-2.
- Snarski, 2007* - Snarski M. Using Replacement Performance Role - Games in the Language Classroom / M. Snarski // English Teaching Forum. - 2007. - Vol.45. - P. 2-9.

Надійшла до друку 10.03.2015 року

УДК 81'25:81'373.43:811.161.2:811.111

Олеся Турчак, Марина Зайцева, Діана Добринська

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ, ЩО ВИНИКЛИ У
ПЕРІОД ЄВРОМАЙДАНУ**

У світлі останніх суспільно-політичних подій в Україні відбувається активне розширення словникового складу сучасної української мови за рахунок появи неологізмів. Це значно ускладнює роботу перекладачів, які стикаються з проблемою пошуку таких шляхів перекладу нових слів засобами іноземної мови, які б дозволили не порушувати принципів адекватності й еквівалентності перекладу. Статтю присвячено дослідженню особливостей перекладу сучасних українських неологізмів що виникли в період Євромайдану. На основі аналізу україномовних статей та їх перекладів в іноземних виданнях автори класифікують неологізми у три основні групи: 1) неологізми Майдану; 2) новоутворення політичного характеру; 3) неологізми пов'язані з АТО. На основі аналізу прикладів перекладу неологізмів автори визначають найуживаніші з них для кожної з вищезазначених груп.

Ключові слова: лексика, неологізми, мас-медіа, переклад, транслітерація, транскрибування, калькування, лексичні заміни, описовий переклад.

В свете последних общественно-политических событий в Украине происходит активное расширение словарного состава современного украинского языка за счет появления неологизмов. Это значительно усложняет работу переводчиков, которые сталкиваются с проблемой поиска таких путей перевода новых слов средствами иностранного языка, которые бы позволили не нарушать принципов адекватности и эквивалентности перевода. Статья посвящена исследованию особенностей перевода современных украинских неологизмов, возникших в период Евромайдана. На основе анализа украиноязычных статей и их переводов в иностранных изданиях авторы классифицируют неологизмы в три основные группы: 1) неологизмы Майдана; 2) новообразования политического характера; 3) неологизмы, связанные с АТО. На основе